

ZO ZŠ NEJEDLÉHO

Mimoriadne číslo, ZŠ NEJEDLÉHO 8, BRATISLAVA, 2012/2013

Kresba: Daniel Ebringer, 6. A

„Čujte, čujte, toto, Slovieni,
dar tento drahý vám Boh z lásky daroval ...“
(Konštantín)

Úvodom

Mnohé národy majú svoju kráľovskú minulosť, ba i slávnú súčasnosť. Základy našej histórie položili vzdelaní Solúnski bratia. Kto sa môže rovnať vzdelanosťou Konštantínovi -Filozofovi? Kto sa môže porovnávať s Metodom – arcibiskupom, oddaným služobníkom viery?

Konštantín a Metod, jazyk a viera - to sú piliere našej histórie. Veľkosť ich pôsobenia si uvedomuje aj naša mladá generácia.

Či je to pátranie po stopách vierozvestcov v Ríme, dobrá znalosť ich života alebo spätosť viery, jazyka a písma, ako napísala naša žiačka:

„Ja si vážim to, že mám písmo, jazyk a hlavne vieru. Som vd'čná každému jednému človeku, ktorý šíril vzdelanie a vieru po svete. Cyril a Metod sa pre mňa stali veľkými vzormi.“

Kresba: Matej Babarca, 7. A

Všetci predsa vieme ...

Všetci predsa vieme, kto boli Cyril a Metod.

Tento rok slávime 1150. výročie ich príchodu na Veľkú Moravu.

Všetko sa to začalo dávno na území Európy. Veľkomoravské knieža Rastislav poslal posla Michalovi III., cisárovi Byzantskej ríše, aby k nim vyslal ľudí, ktorí by dokázali zázraky.

Ako to cisár počul, hneď poslal Konštantína a Metoda, aby sa misie ujali. A tak sa aj stalo. Títo dvaja, nazývaní aj Solúnski bratia, položili základy nášho náboženstva, jazyka a všetkého, čo súviselo so vzdelanosťou veľkomoravského ľudu. Otázkou ostáva, prečo práve oni? Či to vôbec bola náhoda alebo možno čosi iné?

Najdôležitejšie je, že na Veľkú Moravu prišli v roku 863, kde založili slovanské učilište. Cestou Konštantín zostavil hlaholiku (prvé písmo Slovanov).

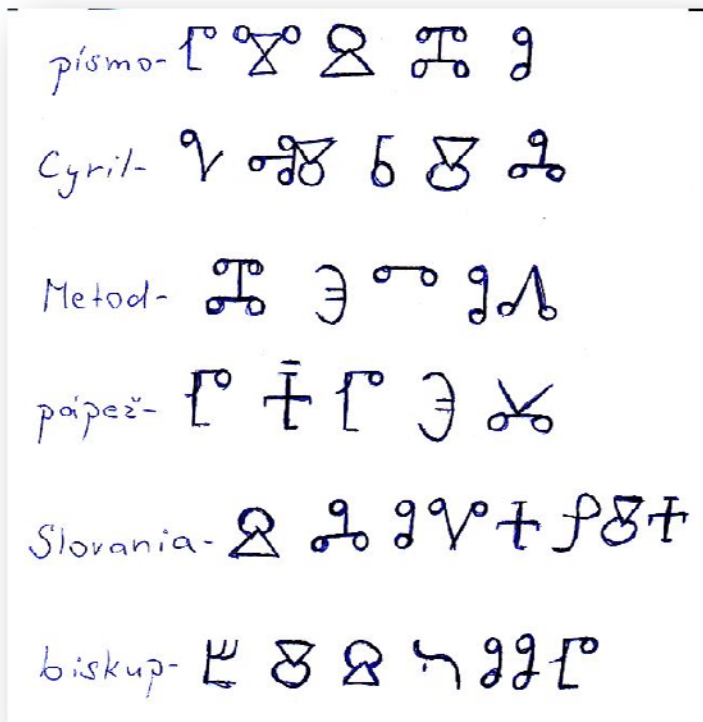
Po príchode na Veľkú Moravu Konštantín a Metod začali vyučovať a naskytol sa menší problém. Viest' obrady sa mohlo iba v troch liturgických jazykoch – hebrejsky, grécky a latinsky. Preto púť Solúnskych bratov ich zaviedla do Ríma. V Benátkach sa im zaplietol jazyk s trojjazyčníkmi. Ale aj z toho pokušenia sa dostali a prišli až pred pápeža Hadriána II. Ten uznal staroslovienčinu za liturgický jazyk. Po krátkom čase chor avý

Konštantín vstúpil do kláštora a prijal meno Cyril. Onedlho umiera. Metod sa vracia na Veľkú Moravu. Už s titulom arcibiskupa. Dozvedá sa, že už nevládne Rastislav, ale nové knieža Svätopluk. Ako arcibiskup na Veľkej Morave dožíva svoje posledné roky.

Za nástupníka vymenuje Gorazda.

Aj keď Solúnski bratia neboli nesmrteľní a nemali žiadne nadprirodzené schopnosti, predsa sú to naši hrdinovia.

Jozef Mihale, 8. A

Natália Hladká, 8. A

Život Konštantína

„Jeho život, aj keď nakrátko vyrozprávaný, ukazuje, aký bol, aby ten, kto ho počuje a chce sa mu stať podobným, prijal bodrosť a odmietol lenivosť, ...“

Štefan Fragaš: Život Konštantína Cyrila

- Byzantský filozof, teológ, misionár, jazykovedec, prekladateľ, hymnograf, zakladateľ slovanského písomníctva.
- Narodil sa v roku 827 v Solúne (Grécko) ako najmladšie siedme dieťa v urodzenej, bohatej a nábožnej rodine. Brat Metoda.
- Keď mal sedem rokov, sníval sa mu sen, v ktorom si vybral za družku života najkrajšiu devu. Volala sa Sofia – MÚDROSTĚ.
- V učení vynikal veľmi bystrou pamäťou.
- Jedného dňa sa deti boháčov zabávali lovom, schytil sa vietor a Konštantínovi odviaľ krahulca. Konštantín dva dni nejedol, tak za ním smútil. Napokon si povedal: „Od tohto dňa pôjdem inou cestou, ktorá je lepšia ako táto a nebudem márať svoje dni v zhone života!“
- Približne v štrnástich rokoch stratil otca.
- Theoklist – cisárov dvorný radca ho povolal na cisársku odbornú školu do Carihradu, kde sa učil spolu s cisárom.
- „Za tri mesiace sa naučil gramatiku, naučil sa Homéra a geometriu, študoval dialektiku a všetky filozofické náuky, okrem toho ešte rétoriku a aritmetiku, astronómiu, muziku a všetky ostatné grécke umenia.“

(Š. Fragaš: Život Konštantína Cyrila)

Už mladý získal meno **FILOZOF**.

- Na istý čas sa utiahol do kláštora, neskôr ho uprosili, aby prednášal filozofiu na cisárskej univerzite.

- Koncom roku 862 moravské knieža Rastislav vyslal poslov k cisárovi Michalovi. Žiadal učiteľa, ktorý by vysvetlil ľudu na Veľkej Morave kresťanskú vieru v ich jazyku.
- V roku 863 prichádza Konštantín s bratom Metodom na Veľkú Moravu.

Cisár napísal Rastislavovi: „**A tak sme ti poslali toho, komu ich Boh zjavil, muža ctíhodného a pravoverného, veľmi učeného a filozofa. Nože, prijmi dar väčší a hodnotnejší nad všetko zlato, striebro, drahé kamene a pominuteľné bohatsvo.**“

Š. Fragaš: Život Konštantína Cyrila)

- Konštantín išiel do Ríma, aby pápež vysvätil jeho učeníkov. Zároveň priniesli aj ostatky svätého Klimenta, mučeníka a rímskeho pápeža.
 - Konštantín ochorel, preto vstúpil do kláštora, kde prijal meno Cyril.
 - Zomiera ako 42 – ročný 14.februára 869.
- Pochovaný je v Chráme svätého Klimenta v Ríme.

Monika Smolinská, Simona Hladká, 8. A

Život Metoda

- Narodil sa okolo roku 815 v Solúne (Byzantská ríša). Pochádzal z váženej a dobrej rodiny.
 - **Spisovateľ, prekladateľ, právnik, prvý arcibiskup na území Slovenska, pápežský legát, misionár a svätec.**
-
- Pri narodení dostal údajne meno Michal, ale rehoľné meno Metod. Vynikal aj telesným zjavom.
 - Spravoval slovienske kniežatstvo – malé územie v Byzantskej ríši obývané Slovanmi.
 - Istý čas strávil v kláštore a venoval sa knihám.
 - V roku 863 sprevádzal svojho brata na Veľkomoravskú misiu ku kniežaťu Rastislavovi.
 - V roku 867 - v Ríme vysvätený za kňaza.
 - V roku 869 - vymenovaný za Veľkomoravsko – panónskeho arcibiskupa a pápežského legáta.
 - Od roku 873 - správca Veľkomoravského učilišťa.
 - V roku 882 cesta do Carihradu k cisárovi. Bol prijatý s veľkou úctou a radosťou.
 - Za osem mesiacov preložil z gréckeho jazyka do slovienskeho všetky knihy Písma.
 - Vybral si zo svojich učeníkov za nástupcu Gorazda.
 - Zomrel v 6. apríla 885 na Veľkej Morave.
- „Ľudia však, nesčíselný národ, čo sa zhromaždil, odprevádzali ho so sviecami, oplakávajúc dobrého učiteľa a pastiera: muži i ženy, malí i veľkí, bohatí i chudobní,**

slobodní i nevoľní, vdovy i siroty, cudzinci i tuzemci,
neduživí i zdraví, všetci.“

Štefan Fragaš: Život Metoda

- Jeho hrob nie je známy.

Barbora Kubíková, Natália Hladká, 8. A

*„...lebo každé ľudske srdce na zemi dážd' Božích písmen potrebuje
pre seba, ...*

*kto totiž prijme tieto písmená, tomu sám Kristus svoju múdrosť vyjavi
a vaše duše písmenami posilní.“*

(Proglas – Konštantín)

Po stopách vierozvestcov

Moje putovanie po stopách Cyrila a Metoda

Cyril a Metod sú osobnosťami, ktoré pre Slovákov znamenajú naozaj veľa. Ich príchod na Veľkú Moravu oslavujeme aj po 1150 rokoch.

Cyril a Metod nám v minulosti priniesli hlaholiku. Umožnili našim predkom zanechať po sebe písomné informácie pre budúce generácie.

S nepriateľmi viedli boj o to, aby sa slovanský jazyk mohol používať ako bohoslužobný a Slovania mohli vyznávať vieru vo svojom jazyku.

Keďže ja osobne som veľmi hrdý na Cyrila a Metoda, rozhodol som sa ísť po ich stopách až do Ríma. Navštívil som tu dom, v ktorom žili. Bol som v kostole, kde posvätili slovanský jazyk a nakoniec som si išiel pozrieť miesto Cyrilovho posledného odpočinku.

Cyril a Metod nám dali naozaj veľa, a preto by som bol rád, keby na nich nezabúdali ani budúce generácie.

Leo Kulhány, 8. A

Bazilika San Mrie Mignore.

**V tejto bazilike pápež Hadrián II.
v roku 868 schválil a posvätil
staroslovanské bohoslužobné
knihy
slovanských apoštolov
sv. Konštantín-Cyrila a sv. Metoda.**

Vďačný slovenský národ

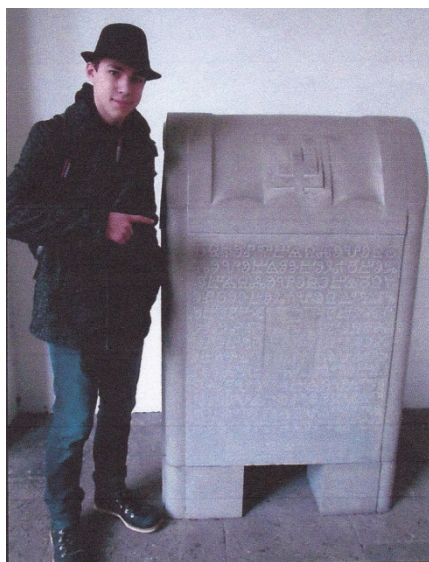
Text a foto Leo Kulhány, 8. A

VIA D.S.PRASSEDE 9 MALÝ KLÁŠTOR DOM V KTOROM ŽILI CYRIL A METOD V R.867-869.

„...a nakoniec som si išiel
pozrieť miesto
Cyrilovho posledného
odpočinku.“

L. Kulhány, 8. A

Dar jazyka a viery pre mňa^v

Jazyk a viera

Pre mnohých je to samozrejmá, no nie všetci to pociťujú rovnako. Niektorí veria v Ježiša Krista, iní zase v Jahveho. Skrátka, ľudia sú rôzni. To isté sa týka jazyka. Niektorí považujú za svoj rodný jazyk čínštinu, iní zase slovenčinu. Ako je to u mňa?

Už ako šesťročné dieťa som vedela, kto bol Cyril a Metod. Nikdy som sa však s touto témou nezaoberala. Až raz som prišla na to, že mám so Solúnskymi učiteľmi veľa spoločného.

Taký Cyril, napríklad veľa študoval a chcel byť vzdelaný. To isté pociťujem aj ja.

Keď prišli v roku 863 na Veľkú Moravu, priniesli písmo. Toto písmo pod názvom hlaholika sa stalo dôležité pre ľudí v tej dobe. Rovnako pre mňa je dôležité písmo, ktorým píšeme teraz. No a k písmu patrí jazyk. Alebo opačne? Každopádne tieto dve veci patria k sebe.

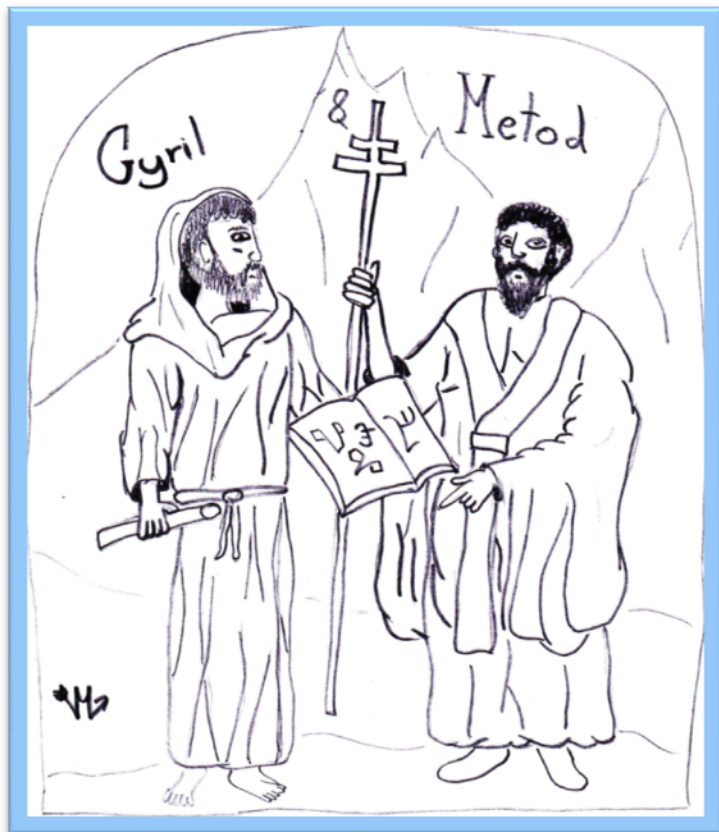
Ja si vážim to, že mám písmo, jazyk a hlavne vieru. Som vďačná každému jednému človeku, ktorý šíril vzdelanie a vieru po svete. Cyril a Metod sa pre mňa stali veľkými vzormi.

Chcem rovnako ako oni šíriť medzi ľuďmi vieru a vzdelanie, pretože bez viery by sme sa nemohli postáť Pánu Bohu a ten by nám na Zem nemohol zoslať pomoc.

Bez vzdelania by sme boli hlúpi a ľudstvo by sa nevyvíjalo vpred.

Chcem, aby sme sa všetci spoločne zamysleli nad tým, ako pristupujeme k vzdelaniu. Učíme sa len a len kvôli sebe. A viera - tá nám pomáha prekonávať prekážky a dáva nám silu rozvíjať svoju duchovnú a vzdelanú tvár.

Simona Garanová, 6. A

Kresba: Matej Babarcai, 7. A

„lebo sú bez kníh nahé všetky národy!“

(Konštantín Filozof)

Anketa

Čo si pamätáte o Veľkej Morave?

Opýtali sme sa ľudí v meste - na ulici, pred obchodom, v paneláku, v cukrárni.

1. V ktorom roku prišli Cyril a Metod na Veľkú Moravu?

Adriana (40): **864**

Božena (82): **1908** prišiel Cyril a **1908** prišiel Metod.

Alena (28): **863**

2. Aké písmo zostavil Konštantín?

Ema (67): **hlaholiku**

Adriana (40): **cyrilo – metodiku**

Eva (33): **azbuku**

3. Aké meno prijal Konštantín na smrteľnej posteli?

Jozef (50): **František**

Boris (20): **Metod?! ...**

Alena (28): **Cyril**

Anketa pokračuje

4. Odkiaľ prišli Solúnski bratia?

(krajina, mesto)

Boris (20): **Debrecín – Maďarsko**

Adriana (40): **Konštantínopol – Taliansko**

Alena (28): **Solún - Grécko**

5. Myslíte si, že bol Metod ženatý? Ak áno, uveďte meno ženy...

Katarína (30): **Áno, zdá sa mi, že áno. Volala sa Amália.**

Marcel (45): **Blbost', veď bol svätec!**

Alena (28): **Nie.**

6. Bolo Slovensko súčasťou Veľkomoravskej ríše?

Ondrej (27): **Nie, určite nie.**

Mária (56): **Áno.**

Alena (28): **Áno.**

7. Kto pozval Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu?

Dagmar (27): **Mojmír.**

Peter (30): **Kliment II.**

8. Kto boli trojjazyčníci?

Magdalléna (45): **Tí, ktorí prekladali knihy do troch jazykov.**

Marián (39): **Tí, ktorí hlásali božie kázne v troch jazykoch.**

Anketa končí

9. Aký znak doniesli Cyril a Metod na Veľkú Moravu?

(Pomôcku máme aj v štátnom znaku.)

Alena (28): **Dvojkříž.**

Marián (39): **Kopce to asi nebudú, modrú farbu?**

10. Mohol sa Konštantín – Cyril poznať so Svätoplukom?

Alena (28): **Nie.**

Peter (30): **Áno, veď aj on tam bol.**

Anketu zostavila a urobila Barbora Kubíková, 8. A

Kresba:

Zahra Sidiky, 5. A

Slovníček

- **rituál** súbor symbolických úkonov náboženského alebo iného charakteru
- **hlaholika** prvé písmo Slovanov
- **staroslovienčina** najstarší spisovný slovanský jazyk
- **monastier** pravoslávny kláštor
- **igumen** je predstavený kláštora vo východnej cirkvi
- **Biblia** Písmo sväté
- **diecéza** správny, administratívny obvod biskupa
- **pápež** hlava katolíckej cirkvi
- **cirkev** organizované spoločenstvo veriacich určitého vyznania
- **kniežatstvo** územie pod vládou kniežaťa
- **arcibiskup** vysoký cirkevný hodnostár
- **dišputa** rozhovor
- **trojjazyčníci** uznávali tri bohoslužobné jazyky
- **biskup** vyšší cirkevný hodnostár
- **misia** poslanie

Natália a Simona Hladké, 8. A

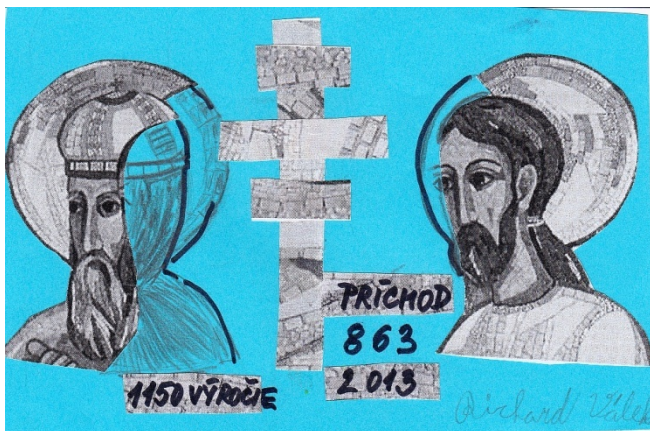
Viete, že:

- ❖ Mesto Solún sa nachádza v Grécku a dnes sa volá toto mesto Tesaloniky?
- ❖ Otec solúnskych bratov bol vysoký štátny úradník a jeho meno po slovensky znamená lev (Leontios)?
- ❖ Konštantín našiel v Chazarskej ríši pozostatky svätého Klimenta (pápeža, ktorý zomrel v r. 110)?
- ❖ Konštantín sám vytvoril hlaholiku?
- ❖ Vtedajšia hlaholika obsahovala hlásku „dz“, ktorá sa vtedy používala iba na území Slovenska?
- ❖ Bratia priniesli na Veľkú Moravu znak dvojkríža?
- ❖ Trojjazyčníci neuznávali staroslovienčinu ako liturgický jazyk? Uznávali iba hebrejčinu, gréčtinu a latinčinu.
- ❖ Konštantín je pochovaný v Ríme v Chráme sv. Klimenta.
- ❖ Bratia pred príchodom na Veľkú Moravu preložili celú Bibliu?
- ❖ Trojjazyčníci napriek svojmu názvu mali a používali iba jeden jazyk?
- ❖ Bratia položili základy slovanskej literatúry? Konštantín napísal prvú slovanskú báseň Proglas.

Jozef Mihale a Jakub Ružovič, 8. A

Koláž:

Richard Válek, 5. A

Tajnička

Kresba: V. Bublová, 5. A

1. Kto pozval Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu?
2. Koľko mal Konštantín súrodencov?
3. Ako sa volal Pribinov syn?
4. Ako sa volá písmo, ktoré Konštantín a Metod priniesli na Veľkú Moravu?
5. Ako sa volala ríša, z ktorej prišli Konštantín a Metod na Veľkú Moravu?
6. Ako sa volal starší brat Konštantína?
7. Pre svoju učenosť dostal Konštantín meno ...?
8. Pápež vysvätil Metoda a stal sa ...?
9. Byzantský cisár ...?
10. Pozostatky svätcov
11. Upravená hlaholika

Claudia Frindtová, 7. A

(Ne)Vedomosti našich žiakov

- Čo znamená skratka BIB? (Bienále ilustrácií Bratislava, pozn. red.)

„Binálne bábkové divadlo!“

- Čo je to príslovie?

„To je niečo, čo má tú vec alebo opačne to je niečo, čo niečo nemá.“

- Čo je porekadlo?

„Upozornenie! Pomoc!“

- Kedy prišli Konštantín a Metod na Veľkú Moravu?

„V roku 814!“

- Kto bol panovníkom Veľkej Moravy, keď prišli vierozvestci?

„Cyril I.“

- V ťažbe akej nerastnej suroviny má prvenstvo Maďarsko?

„V ťažbe jabĺk!“

- Ako sa volá najdlhšia rieka Európy?

„Amazonka!“

- Odkiaľ pochádzali dánski Vikingovia?

„Neviem!“

Úsmevné odpovede žiakov
zobierali žiaci 8. A a 8. B

Pre bystré hlavičky

❖ Nájdi čo najviac rozdielov

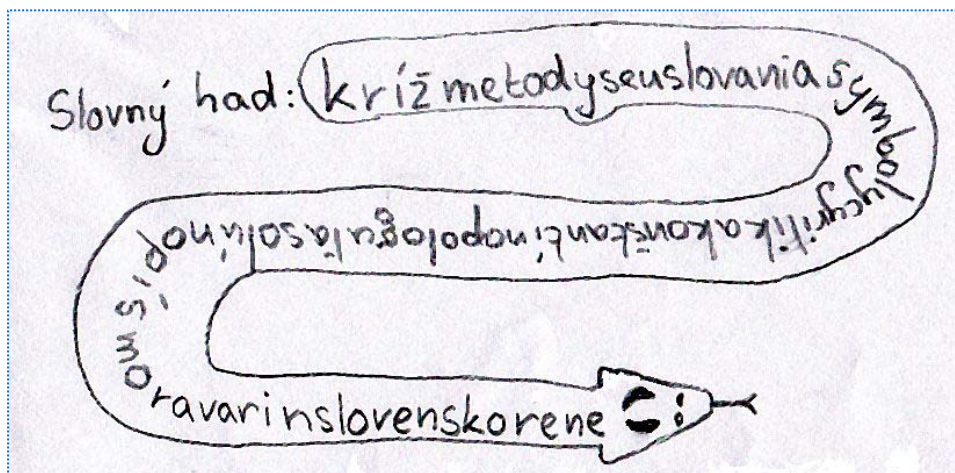
(↓ rozdielov)

originál logo hlaholiky

upravené logo hlaholiky

❖ Nájdi čo najviac slov:

Stranu pripravil: Jakub Ružovič, 8. A

Osemsmerovka

Slová v osemsmerovke:

KRÍŽ, KONŠTANTÍN, SOLÚN, CYRILIKA, MORAVA, PÍSMO,
SLOVANIA, GRÉCKO, MOR, OROL, UHORSKO, ROK, SENO,
MOST, IDEA, AMOR, SME, LET, LOM, OSA, OS, ESO

K	S	O	L	Ú	N	K	O
R	S	O	S	O		O	R
Í	M	L	O	S	E	N	O
Ž	O	T	E	L	Ú	S	L
N	R	S	S	O	M	T	K
C	A	I	A	V	O	A	U
Y	V	S	B	A	S	N	H
R	A	M	A	N	T	T	O
I	R	E	M	I	A	Í	R
L	D	T	O	A		N	S
I	M	O	R	I	R	O	K
K	G	R	É	C	K	O	O
A		A	P	Í	S	M	O

TAJNÍČKA:

Zostavil: Jakub Ružovič, 8. A

Obsah

Všetci predsa vieme	3
Život Konštantína	5
Život Metoda	7
Po stopách vierozvestcov	9
Jazyk a viera	12
Anketa	14
Slovníček	17
Viete, že:	18
Tajnička	19
(Ne)Vedomosti našich žiakov	20
Pre bystré hlavičky	21
Osemsmerovka	22
Obsah	23

Zdroje:

Štefan Fragaš: Život Konštantína Cyrila, Život Metoda

Edícia Ilustrované životopisy svätých: Svätí Cyril a Metod

sk.wikipedia.org/wiki/Konštantín_Filozof

sk.wikipedia.org/wiki/Cyryl_a_Metod

sk.wikipedia.org/wiki/Svätý_Metod

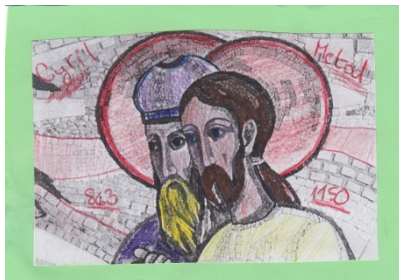
Literatúra pre 5. roč. ZŠ: Legenda o Konštantínovi

Literatúra pre 8. roč. ZŠ:

Matúš Kučera: Konštantín a Metod

Dejepis pre 6. roč. ZŠ

Kresba: Nicola Gottschallová, 8. B

Kresba: Zahra Sidiky, 5. A

Redakcia:

**žiaci 5. A, 6. A, 7. A, 8. A a 8. B pod vedením p. učiteliek
p. Ondruškovej, Vargovej, Kovalčíkovej a Jurenkovej.**